

Verksamhetsberättelse för 2016

Styrelsen för Riksförbundet Attention lämnar här följande berättelse för verksamhetsåret 1 januari - 31 december 2016.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING.....	4
MEDLEMMAR	5
FÖRBUNDSSTÄMMA.....	5
STYRELSENS ARBETE	6
Arbetsfördelning inom styrelsen	6
Kunskapsrådet	8
Arbetsgrupper.....	9
REVISORER	10
VALBEREDNINGEN	11
INTRESSEPOLITISKA INSATSER.....	11
Bättre vård och stöd	12
Arbete och egen försörjning.....	13
En skola för alla.....	14
Ökat inflytande och stopp för diskriminering.....	15
Remisser, skrivelser och rapporter.....	16
INFORMATION OCH OPINIONSILDNING.....	16
Webbplats.....	17
Facebook.....	17
Youtube – AttentionPlay	17
Externt nyhetsbrev	18
Internt nyhetsbrev.....	18
Trycksaker.....	18
Webbutik	18
Tidningen Attention.....	18
Arbetsmarknadskampanjen ”Med ADHD på jobbet”	19
Media och opinionsbildning	19
LOKAL VERKSAMHET	19
Ordförandeseminarier	21
Vuxenläger på Grebbestads folkhögskola	22
NPF-FORUM 2016.....	22

EKONOMI	23
KANSLIET	23
Personal	23
RIKSFÖRBUNDETS PROJEKT	24
Egen styrka	24
Min skola	25
Barns Röst	26
ADHD på jobbet	27
Stöd till Anhöriga	28
Idrott för alla	29
Besöksverksamhet	30
Lokala projekt	30
ATTENTION UTBILDNING	31
SAMARBETE MED ANDRA ORGANISATIONER	31
Handikappförbunden	31
NSPH	32
Folkbildning	32
INTERNATIONELLT SAMARBETE	32
Nordiska samarbetsgruppen	33
ADHD Europa	33
MyRight	33
SLUTORD	33
BILAGA 1 VERKSAMHETSPLAN 2015 - 2016	35
BILAGA 2 FÖRKORTNINGAR	39

INLEDNING

År 2016 innebar ännu ett år av tillväxt för Attention. Tre nya föreningar; Attention Täby, Attention Håbo och Attention Solna-Sundbyberg har anslutits till förbundet.

Medlemsantalet steg under året från drygt 15 500 till mer än 16 100 medlemmar. Den snabba tillväxten tolkar vi som ett uttryck för det stora behovet av de insatser som Attention gör.

I ett snabbväxande förbund är det viktigt att använda bra rutiner och arbetssätt som engagerar många. Styrelsen har därför arbetat vidare med att stärka kontakten med lokalföreningarna.

Informationen om det som sker internt inom förbundet och vårt intressepolitiska arbete har löpande förbättrats. Det interna nyhetsbrevet "Attention-Nytt" utkom under året med 11 nummer, vi använde både webben och Facebook och förbundetidningen för att återspegla vårt arbete.

Ambitionen att sprida information utåt har också varit fortsatt hög. Den information som vi tagit fram, i form av foldrar, skrifter, böcker, nyhetsbrev, tidningar, utställningar, hemsida och filmer, uppskattas inte bara av medlemmar utan visas i sociala medier och köps in via Attentions webbutik av skolor, medier, myndigheter, socialtjänst, landsting och övriga vårdgivare.

Vi har fortsatt att vara aktiva intressepolitiskt och påverkat genom opinionsbildning. Attention har skrivit artiklar och debattinlägg för att lyfta fram vår syn på vad samhället borde erbjuda våra medlemmar. Vi medverkar i brukarråd, dialog- och samrådsgrupper i den omfattning vi har resurser till. Vi skickar skrivelser och svarar på remisser om förslag till förändringar av lagar, regler och förordningar. Vi arbetar brett med dessa frågor, men inom skola, arbetsliv och anhörigstöd har vi gjort extra insatser.

I frågor som gäller inflytande i övergripande vårdpolitiska frågor har vi fortsatt haft ett givande samarbete inom NSPH, Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa.

Med hjälp av Handikappförbunden har Attention arbetat aktivt för att påverka politikerna att förbättra statsbidraget och i år tillkom en mindre ökning. Styrelsens strategi är dock att fortsätta att arbeta för att förbundets intäktsbas breddas bl.a. via samarbete med andra organisationer, projekt och egen försäljning av material och utbildning.

Attention har under året arbetat vidare med flera utvecklingsprojekt, se närmare redovisning under punkt 0. Vi har arbetat med och lämnat in två nya ansökningar; ett om skol- och stadieövergångar och ett om unga med språkstörning.

Denna verksamhetsberättelse skildrar det arbete som görs nationellt i riksförbundet. Redogörelser för det som görs i förbundets lokala föreningar återfinns i respektive förenings verksamhetsberättelse.

MEDLEMMAR

Riksförbundet Attention fortsätter att växa och har under året vuxit från 15 553 medlemmar den 31 december 2015 till 16 105 medlemmar den 31 december 2016.

Vi kan konstatera att samtliga medlemskategorier har ökat samt att informationen om betydelsen av att anmäla familjemedlemmar har lett till viss ökning. Potentialen är dock betydligt större, så vi fortsätter att påminna om detta.

	2012	2013	2014	2015	2016
Huvudmedlemmar	8 161	8 473	9 083	9 681	9 877
Familjemedlemmar	4 527	4 562	4 813	5 349	5 718
Stödmedlemmar	516	516	539	523	510
Totalt antal medlemmar	13 204	13 551	14 440	15 553	16 105

Attention har haft ett nationellt medlemsregister sedan 2007. Varje lokalförening har genom detta register tillgång till sin egen förenings register, där man bl.a. kan få ut detaljerad statistik och göra grupputskick via mejl eller vanlig post.

Sedan slutet av 2014 är det möjligt att direktbetala medlemsavgiften via bankkort. Under året har möjligheten att betala via autogiro, via medgivandeblanketter eller direkt via bankgirot införts. Tyvärr fungerar denna funktion ännu inte beträffande nya medlemmar.

FÖRBUNDSSTÄMMA

Förbundets stämma hålls vartannat år. Nästa stämma hålls den 20 - 21 april 2017 på Scandic Alvik i Stockholm. Styrelsen inledde under hösten arbetet med att förbereda mötet. Information har lämnats via Ordförandeseminarier, tidningen, Attention-Nytt och webben.

STYRELSENS ARBETE

Styrelsen leder förbundets löpande verksamhet mellan årsmötena och förvaltar dess tillgångar. Nuvarande styrelse valdes i april 2015 och sitter i två år:

Ordförande

- Ann-Kristin Sandberg, Stockholms län

Ordinarie ledamöter

- Maria Christensson-Fröman, Värmlands län
- Tina Höglund, Västernorrlands län
- Miriam Jaakola, Norrbottens län
- Urban Leijon, Stockholms län
- Henrik D Ragnevi, Västra Götalands län
- Madelein Larsson Wollnik, Västra Götalands län
- Lena Björklund-Olofsson, Västerbottens län
- Eric Donell, Uppsala län

Suppleanter

- Inger Nilsson, Skåne län
- Einar Härdin, Västernorrlands län
- Anders Noreliusson, Gävleborgs län

Styrelsens huvuduppgift:

- Att skapa största möjliga förtroende för organisationens idé utåt och inåt.
- Att leda, företräda och utveckla organisationen för bästa möjliga resultat.
- Att stärka delaktighet och engagemang genom att verka för ett positivt arbetsklimat inom förbundet.
- Att utöva organisationens arbetsgivaransvar, d.v.s. att inom gällande lagar och avtal skapa goda förutsättningar för personalens arbete.

Styrelsen utsåg vid konstitueringen Madelein Larsson Wollnik och Miriam Jaakola att tillsammans med ordföranden utgöra förbundets presidium. Madelein Larsson Wollnik tog under hösten 2016 time-out och ersattes av Eric Donell. Presidiets viktigaste uppgift är att förbereda styrelsens möten, inklusive de ärenden som ska behandlas där. Styrelsen har under året hållit 7 protokollförda sammanträden.

Alla utom förbundsordföranden arbetar ideellt utan någon ersättning. Styrelsens arbete baseras på verksamhetsplanen och de olika intressen som respektive ledamot har. När och var möten ska hållas fram till nästa årsmöte, antecknas i ett kalendarium som publiceras på hemsidan. Styrelsens sammanträden hålls i regel på kansliet.

ARBETSFÖRDELNING INOM STYRELSEN

Arbetsfördelning inom styrelsen bygger på var och ens intresse och möjlighet att avsätta tid utöver deltagandet i styrelsemötena. Attention bjuds in till många informations- och samrådsmöten, men vi har inte kapacitet att delta i allt.

De flesta styrelseledamöter ingår i en eller flera samråds- och arbetsgrupper, se nedan. Observera att listan endast avser uppdrag och grupper som initierats av riksförbundet. Flera av ledamöterna är också aktiva lokalt.

Ledamot	Uppdragsfördelning inom förbundsstyrelsen
Ann-Kristin Sandberg	Presidiet Ordförande Kunskapsrådet Styrgruppen för projekten Verksamhetsansvarig för Riksförbundet Attention ADHD Europa och nordiskt samarbete Styrelseordförande Attention Utbildning Samordnare NSPH Ordförande Riksförbundet Hjärnkoll Handikappförbundens ordförandemöten RAR, rådet för arbetslivsrehabilitering
Maria Christensson-Fröman	Arbetsgruppen Tourette Arbetsgruppen för vuxenläger
Tina Höglund	SPSM:s nationella intresseråd Skolverkets samrådsgrupp Skolinspektionens samrådsgrupp Pedagogiska rådet
Miriam Jaakola	Presidiet Arbetsgruppen Tourette Arbetsgruppen språkstörning
Urban Leijon	Styrgruppen för HabQ kvalitetsregister Styrgruppen för projekten Ledamot i flerfunktionshindersnämnden Arbetsgruppen om Patientmedverkan i kvalitetsregisterarbete Nätverket för jämlik hälso- och sjukvård, Handikappförbunden
Henrik D. Ragnevi	Ledamot av Kunskapsrådet Referensgrupp för Nationella kvalitetsregistret Ledamot NSPH:s nationella nätverk
Madelein Larsson Wollnik	Presidiet (tom. sept. 2016) Visionsrummen (tom. sept. 2016) Statens institutionsstyrelse brukarråd (tom. sept. 2016)

Lena Björklund-Olofsson	Ledamot av styrgruppen för BUSA
Eric Donell	Presidiet (fr.o.m. okt. 2016) Styrgruppen för projekten
Inger Nilsson	Arbetsgruppen språkstörning

KUNSKAPSRÅDET

Riksförbundet Attentions Kunskapsråd är ett beredningsorgan till förbundsstyrelsen och har till uppgift att bistå förbundet med professionell sakkunskap inom området neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). Rådet har haft två möten under året. Därutöver har kontakter tagits vid behov av sakkunnigbedömning, utbyte av information och medverkan vid konferenser. Rådet utgör därmed ett stort stöd till förbundet i frågor där vi behöver professionell kompetens. Ledamöterna i rådet består av personer med medicinsk och psykologisk-pedagogisk kompetens. I rådet ingår även två representanter från förbundsstyrelsen.

Rådets uppgift är att:

- Informera förbundsstyrelsen och kansliet om utvecklingen inom respektive fackområde, bland annat genom att uppmärksamma aktuella forskningsrön och litteratur av intresse.
- Hjälpa förbundsstyrelsen och kansliet med granskning och bedömning av forskning, behandlingsmetoder och pedagogiska modeller inom förbundets intresseområde.
- Ge förbundsstyrelsen och kansliet förslag, tips och idéer om professionella kontakter, verksamheter och frågor som kan vara av intresse för förbundet.
- Utgöra ett konsultativt och rådgivande stöd till förbundsstyrelsen och kansliet i andra frågor som kräver särskild professionell sakkunskap.

Under året har rådet haft följande sammansättning:

- Ann-Kristin Sandberg, ordförande Riksförbundet Attention
- Henrik D. Ragnevi, representant från förbundsstyrelsen
- Agneta Hellström, tidigare enhetschef ADHD-center
- Annika Brar, överläkare och psykiater
- Astrid Frylmark, leg. logoped
- Carina Klint, leg. psykolog
- Thomas Ahlstrand, NPF-samordnare på Specialpedagogiska Skolmyndigheten (SPSM)
- Henrik Pelling, överläkare och barnpsykiater
- Katarina Lindström, överläkare, barnneurolog
- Lena Westholm leg. psykolog/konsulent
- Sven Bölte, professor vid Karolinska Institutet, psykolog vid BUP Stockholm och chef för klinisk forskningscentrum KIND.

- Ulla Ringström Otterstadh, arbetsterapeut
- Ylva Ginsberg, överläkare, psykiater och med. dr.

ARBETSGRUPPER

Arbetsgrupper är ett viktigt komplement till det vanliga styrelsearbetet. Det ger möjlighet att fokusera och gå lite djupare i en fråga. Samtliga grupper rapporterar kontinuerligt sitt arbete till styrelsen och informerar om det som sker i förbundets olika informationskanaler.

Arbetsgrupp Tourette

Arbetsgruppen arbetar för att tillvarata de specifika intressen som är kopplade till TS-diagnosen. En viktig uppgift är att bevaka adekvat forskning och de framsteg som görs när det gäller stöd och behandling. Dessutom vill gruppen minska fördomarna och sprida information om denna många gånger missförstådda diagnos.

De som ingår i gruppen har en unik kunskap och erfarenheter av hur det är att leva med TS. Gruppen har under året haft två möten samt kontakt via e-post. Tourettegruppens arbete har under året bl. a. bestått av planering inför familjeläger 2017, utbildningsdag för BUP och korrespondens med medlemmar och allmänhet angående TS.

Gruppen består av:

- Maria Christensson-Fröman, Likenäs
- Eric Donell, Uppsala
- Miriam Jaakola, Boden
- Najah Khalifa, Uppsala
- Henrik Pelling, Uppsala
- Eva Videnberg, Uppsala

Arbetsgruppen för ungdomsverksamhet

Förbundets arbetsgrupp för ungdomsverksamhet skapades 2014 med följande uppdrag:

- Att verka för en spridning av ungdomsprojektets resultat
- Att genom tips och idéutbyte stimulera föreningarnas arbete med ungdomsfrågor
- Att regelbundet rapportera och samråda med förbundsstyrelsen

Ungdomsgruppen arrangerade en inspirationshelg i januari 2015 med 19 deltagare från föreningarna. Programmet innehöll grundläggande planering för ungdomsträffar, med strategier, tips och råd samt inspirationsföreläsningar ”Så här gjorde vi” och om ledarrollen. Därutöver håller gruppen kontinuerlig kontakt med varandra via mejl och telefon.

Gruppen består av:

- Marina Eriksson, Attention Jämtland-Härjedalen
- Carina Filbert, Attention Malmö
- Sofie Andersson, Attention Boden
- Madelein Larsson Wollnik, Attention Hisingen-Kungälv

Gruppen avslutade sitt uppdrag hösten 2016.

Arbetsgrupp för stöd till lokalföreningarna

Riksförbundets praktiska stöd till lokalföreningarna kanaliseras till stor del via Attention's lokalföreningsgrupp där också Rådgivande gruppen ingår. Arbetsgruppen arbetar på direktiv från riksförbundets styrelse och återrapporterar regelbundet sitt arbete till den.

Lokalföreningsgruppen har under året medverkat till:

- Nystart av lokalföreningar
- Start av arbetsgrupper inför bildande av förening
- Att nedläggningshotade lokalföreningar fortsätter sitt arbete
- Konflikthantering

Verksamheten har bedrivits genom föreningsbesök, telefonmöten, mejlkontakter och många enskilda telefonkontakter.

Arbetsgruppen består av följande kontaktpersoner:

- Birgitta Engholm, kansliet och sammankallande
- Einar Härdin, Attention Örnsköldsvik
- Anita Sjäodahl, Attention Blekinge
- Christina Wendin, Attention Lindesberg
- Madelein Larsson Wollnik, Attention Hisingen-Kungälv (t o m hösten 2016)
- Marina Eriksson, Attention Jämtland-Härjedalen (t o m hösten 2016)

Rådgivande gruppen

Rådgivande gruppen arbetar med samarbetsfrågor, konflikthantering och konfliktförebyggande arbete i våra föreningar.

Gruppen består av:

- Birgitta Engholm, kansliet och sammankallande
- Kerstin Alm, förbundsstyrelsen och Attention Roslagen (t o m hösten 2016)
- Anita Sjäodahl, Attention Blekinge

REVISORER

Förbundsstämman valde två ordinarie revisorer och två ersättare för dessa. Revisorerna ska granska föreningsstyrelsens verksamhet och ekonomiska förvaltning, genomföra revision av räkenskaperna samt avge revisionsberättelse.

För den ekonomiska granskningen har styrelsen anlitat Margaretha Morén, revisor på BDO Sverige. Suppleant utses vid behov inom företaget.

Till verksamhetsrevisorer utsågs Staffan Lundqvist (ordinarie), Attention Uppsala, och Anneli Andersson (suppleant), Attention Västerås.

VALBEREDNINGEN

Den sittande valberedningen valdes på stämman 2015. Attention har en aktiv valberedning som följer verksamheten kontinuerligt, deltar på Ordförandeseminarier och NPF-forum för att lära känna föreningarna och styrelsens ledamöter så att de kan föreslå bästa möjliga styrelse när det återigen är dags för val 2017. Därutöver håller ledamöterna kontinuerlig kontakt med varandra via mejl och telefon.

Valberedningen består av följande ledamöter:

- Eva Ahlqvist, Skåne län (sammanställande)
- Björn Hoffman, Västernorrlands län
- Anikka Holstein, Södermanlands län
- Bengt Westling, Norrbottens län

INTRESSEPOLITISKA INSATSER

De intressepolitiska frågorna spelar en viktig roll i Attentions arbete. Vägledande för arbetet är de mål som finns i verksamhetsplanen och intressepolitiska programmet. Programmet fastslogs på årsstämman 2015. I det intressepolitiska uppdraget ingår att följa de samhällspolitiska diskussionerna i de frågor som är viktiga för medlemmarna, att knyta kontakter med intresserade politiker, tjänstemän, utredningar, opinionsbildare, föreningsaktiva och medlemmar samt att besvara prioriterade remisser. Det är förbundets intressepolitiska ombudsman som samordnar arbetet i samråd med förbundsordföranden. Ombudsmannen stödjer och hjälper även de nationella projekten med råd och stöd kring intressepolitiska ställningstaganden.

Ombudsmannen, kanslichefen och andra medarbetare på kansliet samt representanter från förbundsstyrelsen har träffat myndigheter, politiker och andra opinionsbildare och fört fram det Attention arbetar för. Bland annat har förbundet träffat Arbetsförmedlingen, Skolverket, Skolinspektionen, Specialpedagogiska Skolmyndigheten (SPSM), Myndigheten för Delaktighet, Försäkringskassan, Socialstyrelsen, Statens Institutionsstyrelse, Kriminalvården, Konsumentverket, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU), Socialdepartementet, SKL, Domstolsväsendet och Rikspolisstyrelsen m fl. Under året har Attention haft kontakt med politiker från riksdagen samt representanter för den rödgröna regeringen.

Till detta kommer ett stort antal kontakter via mejl och telefonsamtal. Flera av Attentions lokalföreningar har fått stöd och hjälp i intressepolitiska frågor.

Attention deltar regelbundet i Handikappförbundets verksamhet, bland annat i samrådsmöten, remissmöten och som referensorganisation i frågor där Attentions kunskap behövs. Samarbetet med andra förbund har resulterat i ett ökat fokus på våra prioriterade

frågor.

Attention's förbundsstämma beslutade våren 2015 att följande frågor skulle prioriteras i det intressepolitiska arbetet:

BÄTTRE VÅRD OCH STÖD

Attention ska arbeta för en god och rättvis tillgång till vård, stöd, anpassning och hjälpmedel. Insatserna ska ha hög kvalitet och sättas in tidigt för att motverka negativa konsekvenser av funktionsnedsättningen. Verka för minskade väntetider till utredning och bättre stöd efter diagnos. Underlätta och avlasta anhöriga genom kunskapshöjning internt och externt samt skapandet av arenor för erfarenhetsutbyte.

Motverka överskuldssättning och verka för insatser mot spelberoende

Förbundet har arbetat med anhörigfrågan på olika sätt. Under hösten 2016 har Attention deltagit i en arbetsgrupp knuten till Socialstyrelsens regeringsuppdrag att undersöka behovet av ett föräldraskapsstöd för föräldrar och vårdnadshavare till barn med funktionsnedsättning och ta fram ett kunskapsunderlag och metodstöd. Attention har genom projektet Egen styrka tagit fram en rapport om samhällskostnaderna som uppstår när anhöriga inte får det stöd som de behöver och medverkat i SVT-inslag om bristande anhörigstöd, samt i debattartikel lyft kommunernas bristande stöd till anhöriga till personer med psykisk ohälsa. Förbundet har även i samverkan med Trygg Hansa genomfört en enkätundersökning, där delar av resultaten har lyfts på seminarium i Almedalen 2016.

Vi svarar på frågor från medlemmar och andra om hur personer ska få bästa möjliga vård inom landsting och vad man kan göra om man inte är nöjd med den vår man får. Vi har också tillsammans med NSPH svarat på remisser om klagomålssystemet och förslag på hur det bör se ut i framtiden, se remisser nedan. I flera andra sammanhang, t.ex. på ett seminarium i Almedalen, har vi påtalat de svårigheter som personer med psykiska funktionsnedsättningar kan möta i vården, detsamma gäller flickors situation och samhällets svårigheter att se att depression, självskadebeteende med mera kan ha sin grund i en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

Medlemmar har hört av sig till förbundet om drogtester i samband med uttag av sin medicin samt om kraven på drogfrihet inför neuropsykiatrisk utredning. Därför har förbundet under oktober 2016 gjort en inventering av de olika landstingens policy gällande krav på drogfrihet inför neuropsykiatrisk utredning och uppföljande test i samband med uttag av medicin. Inventeringen visade på stora olikheter över landet. Förbundet har påbörjat ett arbete för att få till nationella riktlinjer för detta.

Attention har besvarat en remiss med förslag om ansvar för socialtjänsten att förebygga och motverka spelmissbruk. Attention har också gett inspel till Socialstyrelsen inför framtagandet av ett kunskapsstöd om spelmissbruk. Under hösten har Attention träffat spellicensutredningen som har i uppdrag att ge förslag på ett licenssystem inom marknaden spel om pengar.

Andra frågor som Attention lyft på området:

- Riksförbundet fortsätter att följa arbetet med att utveckla BUSA-registret, det nationella kvalitetsregister som avser ADHD via vår representant Lena Björklund-Olofsson samt NEUROPSYK, via Annica Nilsson.
- Brister i tillgången till kognitiva hjälpmedel för personer med psykisk funktionsnedsättning har lyfts, bland annat till Socialstyrelsen samt i en debattartikel underskriven tillsammans med bland andra Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter med flera. Attention deltar sedan hösten 2016 i Arbetsterapeuternas brukarråd, via vår representant projektledare Maria Petersson.
- Vi samverkar med NSPH (Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa) och Nka (Nationellt kompetenscentrum anhöriga) för att stärka vårt inflytande inom vård och omsorg, bland annat i remissvarsarbete samt i Försäkringskassans funktionshindersråd där Attention sedan hösten 2016 representerar NSPH.
- Påbörjad samverkan med Konsumentverket gällande regeringsuppdrag om överskuldsettning.
- Det besvär och den kostnad som kan uppstå med att få läkarintyg för att personer med NPF ska få övningsköra, har lyfts av förbundet under hösten. En enkätundersökning har genomförts och frågan har uppmärksamats i media.
- Vi har svarat på flera remisser inom vård- och stödområdet, se närmare under remisser.

ARBETE OCH EGEN FÖRSÖRJNING

Enligt verksamhetsplanen från 2015 ska Attention arbeta för att fler personer med NPF ska få möjlighet till jobb/praktikplats med individuellt anpassade åtgärder samt trygga socialförsäkringar för dem som behöver ekonomiskt stöd.

Genom Attentions projekt ”ADHD på jobbet” som startade hösten 2015 har ett arbete som handlar om att sprida kunskap om möjligheterna för personer med ADHD intensifierats. Många kontakter har etablerats, bland annat med Arbetsförmedlingen och fackliga organisationer, och media har uppmärksammat projektet. Under Almedalen lyftes projektet i seminariet ”Att leda medarbetare med ADHD”.

En enkätundersökning gällande arbets- och försörjningssituationen för vuxna personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning genomfördes under maj-juni i samarbete med Trygg-Hansa. Den låg sedan till grund för Trygg Hansas seminarium i Almedalen, där också Attention fanns representerad i en paneldiskussion som handlade om förutsättningarna för vår målgrupp. Resultat från enkäten har också lyfts i en debattartikel som publicerades under Attentions arbetsmarknadskampanj.

Under två veckor i oktober har förbundet genomfört en arbetsmarknadskampanj med stöd från lokalföreningarna. Attention har i sociala medier lyft positiva aspekter med att arbeta och ha ADHD, publicerat en debattartikel med samma tema samt tillsammans med projektet ADHD på jobbet arrangerat ett frukostseminarium med tema ”Hur skapar vi hållbara arbetsplatser?”, med deltagare från bland annat Arbetsförmedlingen, Almega och

Sveriges HR-förening, se även punkt 0. Förbundet har även träffat Arbetsförmedlingen i syfte att diskutera stödet till vår målgrupp. En skrivelse har skickats till Arbetsförmedlingen och Arbetsmarknadsdepartementet där vi framhåller hur nya sanktioner inom aktivitetsstödet drabbar personer med NPF.

Attention samverkar med NSPH och Handikappförbunden för att driva frågor om trygga, rättvisa och tydliga socialförsäkringar.

Under året har Attention tillsammans med NSPH besvarat remisser inom arbets- och försörjningsområdet, se remisser.

EN SKOLA FÖR ALLA

Skolfrågan fortsätter att vara en av de viktigaste frågorna för Attention. Attention ska enligt verksamhetsplanen arbeta för en bra, trygg och säker skola där alla elever har möjlighet att lyckas. Vi ska i samverkan med myndigheter och andra organisationer driva på genomförandet av en anpassad pedagogik och miljö.

Skolfrågan fortsatte att vara en het fråga politiskt under hela året. Vi märker ett ökat intresse hos pedagoger att lära sig mer om NPF i skolan, bland annat på våra utbildningar. Efter valet 2014 lyfte skolministern fram elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och bl.a. lovade särskilda satsningar på specialpedagogik, elevhälsa, skolmiljö och ökad kunskap om funktionsnedsättningar, något som Attention arbetat för länge. Som ett resultat av det har Attention deltagit i en referensgrupp hos Skolverket som under 2016 haft i uppdrag att ta fram en specialpedagogisk satsning mot lärare på högstadiet.

NPF-projektet inom Specialpedagogiska Skolmyndigheten (SPSM) har avslutats och SPSM erbjuder nu ett utbildningspaket i NPF riktad mot personal från förskolan till gymnasieskolan där delar av Attentions material ingår. Attention deltar i Skolverkets samrådsgrupp, Skolinspektionens brukarråd och SPSM:s nationella råd. En ny skolenkät lanserades i början av 2016 som visade att skolsituationen för många elever med NPF är fortsatt svår.

Attention har under året deltagit i referensgruppen för utredningen ”Att vända frånvaro till närvaro” – en utredning om problematisk elevfrånvaro, som avslutas den 30 december 2016. Attention har lyft behovet av förebyggande insatser, och då främst ökad kunskap om NPF och om hur skolsituationen kan anpassas för eleverna, samt behovet av samverkan när skolan inte fungerar. Attention har också träffat Skolkommissionen som ska lämna förslag som syftar till höjda kunskapsresultat, förbättrad kvalitet i undervisningen och en ökad likvärdighet i skolan.

Attentions skolprojektet Min skola avslutas i och med årsskiftet. Projektet har under året genomfört ett seminarium i Almedalen med tema elevers delaktighet, där vi framhöll vikten av kunskap om NPF i arbetet med att göra eleven delaktig. Som en sista aktivitet för projektet hölls en idékonferens, där bland andra Utbildningsdepartementets statssekreterare Helene Öberg fanns representerad i ett avslutande panelsamtal. Projektet har fått medial

uppmärksamhet.

Under året har förbundet svarat på flera remisser inom skolområdet, se under remisser.

ÖKAT INFLYTANDE OCH STOPP FÖR DISKRIMINERING

Ett sista prioriterat område i vår verksamhetsplan är att arbeta för ett stärkt inflytande på vård, stöd och insatser samt åtgärder mot diskriminering av personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga.

Intresset för Attention arbete och medlemsgrupper fortsätter att öka och under året har nya kontakter tagits med oss från myndigheter, statliga utredningar och beslutsfattare i syfte att öka samarbetet med Attention och efterhöra våra åsikter. Belastningen på kansliet är tidvis hög för att hinna träffa alla som bjuder in oss. Många av de frågor vi får till kansliet rör även vilka rättigheter man som enskild individ har i samhället. Det kan gälla stöd i vardagen, vårdbidrag, kontaktfamilj m.m. Genom dessa frågor ökar vi vår kompetens kring rättigheter och diskrimineringsfrågor, som vi kan använda i kontakten med myndigheter. Vi deltar också på seminarier för att förkovra oss i ämnet, och har kontakt med både jurister och DO. Attention har tät kontakt med NSPH:s antidiskrimineringsprojekt ”Din rätt” som under året har kunnat stödja en del av våra medlemmar med diskrimineringsfrågor.

Bland annat vet vi att personer har hört av sig om högskoleprovet och att de inte kan genomföra provet på ett rättvisande sätt då de inte får del av anpassningar. Attention har uppmärksammat diskriminering av personer med NPF vid genomförande av högskoleprovet, genom påpekande av detta till Universitets- och högskolerådet (UHR) och genom en debattartikel riktad till UHR och regeringen.

Attention har under 2016 arbetat för ett stärkt inflytande i Min skola projektet, samt i projektet Barns röst där en enkät om barns delaktighet har genomförts.

Genom deltagandet som expert i en utredning kring personförsäkringar har Attention haft möjlighet att förmedla kunskap kring svårigheterna för våra medlemmar att teckna personförsäkringar. Utredningens arbete blev klart under 2016. I utredningen uppmärksammas vår grupps svårigheter.

Förbundet är representerat i Sveriges Kommuner och Landstings Programråd för ADHD som under kommande år ska arbeta för att förbättra samverkan och samarbete mellan kommun, landsting och skolverksamhet.

NSPH är ett nätverk bestående av tretton patient-, brukar- och anhörigorganisationer inom det psykiatriska området, som Attention ingår i. NSPH drivs med hjälp av ett statligt bidrag från regeringen. Attention är medelsförvaltare och har haft en samordnande roll i nätverket. Ramarna för NSPH:s arbete anges i flera olika styrdokument. NSPH har haft en omfattande verksamhet som mer i detalj redovisas i deras egen verksamhetsberättelse. Attention har under 2016 representerats i nätverket av Ann-Kristin Sandberg, Henrik D. Ragnevi och Anna Norrman.

REMISSER, SKRIVELSER OCH RAPPORTER

Under året har förbundet lämnat följande remissvar, skrivelser och rapporter:

Remissvar:

- ”Reformerade stöd till barn och vuxna med funktionsnedsättning (Ds 2015:58)”
- Förebyggande och behandling av spelmissbruk (Ds 2015:48)
- Mer tid för kunskap – förskoleklass, förlängd skolplikt och lovskola (SOU 2015:81)
- Förslag om Skolverkets Allmänna råd med kommentarer om utbildning på sjukhus eller institution knuten till sjukhus
- Uppdrag att skapa en långsiktig samverkansstruktur för analys och återkoppling av klagomål till berörda aktörer (S2015/04952/FS)
- Fråga patienten! Nya perspektiv i klagomål och tillsyn” (SOU 2015:102)
- Mer tydlighet och aktivitet i sjuk- och aktivitetsersättningen (Ds 2016:5)
- Hälsoväxling för aktivare rehabilitering och omställning på arbetsplatserna (Ds 2016:8)
- Barnkonventionen blir svensk lag (SOU 2016:19)
- Skolverkets allmänna råd med kommentarer om måluppfyllelse i förskolan (Dnr 6.1.2-2016:614)
- ”Samordning, ansvar och kommunikation – vägen till ökad kvalitet i utbildningen för elever med vissa funktionsnedsättningar” (SOU 2016:46)

Skrivelser:

- Skrivelse till Arbetsdepartementet och Arbetsförmedlingen angående införda sanktioner inom aktivitetsstödet 2016-12-15.

Rapporter:

- Rapporten ”Fortfarande svår skolgång för många elever med NPF” (jan 2016)
- Rapporten ”ADHD på jobbet” (feb 2016)
- Rapporten ”De borde prata med mig också” – Barn med NPF och deras upplevelser av inflytande och delaktighet inom vård och stöd (augusti 2016)
- Rapport ”Till slut tar man slut - En socioekonomisk analys av livssituationen för föräldrar till barn med ASD/Aspergers syndrom” (sep 2016)
- Rapporten ”Lång väntan och dyra läkarintyg - Personer med NPF-diagnosers upplevelser av att ta körkort” (oktober 2016)
- Rapporten ”Bättre bemötande behövs för att fler personer med NPF ska få och kunna behålla sitt arbete – Arbetssituationen 2016 för vuxna med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar” (dec 2016)

Mer information hittas på www.attention-riks.se

INFORMATION OCH OPINIONSBILDNING

Information- och kunskapsspridning har sedan Attention bildades varit en central del av vår verksamhet. Just nu är intresset för NPF stort, vilket ökar våra möjligheter att nå ut.

Årets stora händelser har varit vår arbetsmarknadskampanj ”Med ADHD på jobbet”, Min Skolas film ”Imorgon ska jag vara normal”, Barns Rösts ritade filmer riktade till barn och unga och lanseringen av de nya webbsajterna www.adhdpajobbet.se, www.ung-attention-riks.se. Närvaron i sociala medier under arbetsmarknadskampanjen har gett direkt resultat i form av medlemsökning.

WEBBPLATS

Attentions webbplats har under 2016 haft 911 921 sidvisningar. Det är en ökning från år 2015, då samma siffror var 828 066 sidvisningar. Under året har vi arbetat om vår startsida, vilket kan ha bidragit till det positiva resultatet. Per dag ligger antalet besökare på ungefär 1 000-4 000, med en ökning under det sista kvartalet jämfört med tidigare under året, bland annat på grund av arbetsmarknadskampanjen. De mest besökta sidorna är vår startsida (15 %), tätt följd av sidorna om NPF-diagnoserna (ADHD 12 %, ASD 10 %, Tourettes 6 %).

Under 2016 har Attentions besökare börjar surfa in på webbsidan via mobiltelefon i allt större utsträckning. Hela 49 % väljer nu att ta sig in på webben via mobilen, medan 42 % fortfarande använder sin dator, 9 % surfplatta. 67 % av besökarna på webbplatsen hittar in via sökmotorer. 9 % via sociala medier, 8 % via länkar på andra webbsidor, 16 % direkt till vår webbsida och övriga kommer från mejl eller andra källor. Jämfört med 2015 kan vi se att en större procent av besökarna kommer via sökmotorer (en ökning med 9 procentenheter). Vi är bland annat den översta icke-annons-träffen om man söker på ”ADHD” på Google, vilket är positivt.

FACEBOOK

Vi hade vid årets slut 16 331 följare på Facebook, jämfört med 11 000 2015. Det innebär att vi även här ser en positiv trend. Gillarna består till 82 % av kvinnor och 16 % män. Vi har flest följare i åldersgrupperna 35-44 och 45-54 (30 % och 27 %). Att vi är populära bland personer i medelåldern kan vara ett tecken på att många av de som följer oss är föräldrar.

Det inlägg som nådde flest personer under året var ett där vi kritiserade Aftonbladets rubrik ”Han är som ett barn med ADHD” (om Donald Trump). Inlägget nådde hela 138 278 personer. På andra plats mest gillade och delade inlägg under året var ett inlägg om Barns Rösts film ”Vad är ASD?”. Den nådde hela 73 035. Detta förstärker ytterligare bilden av att många av våra följare är föräldrar.

Kampanjen #medADHDpajobbet som pågick de två sista veckorna i oktober blev en succé på Facebook. Våra inlägg under de två veckorna nådde ut till 216 713 personer. Våra inlägg gillades, delades och kommenterades 12 522 gånger och vi fick 544 nya följare på vår sida.

YOUTUBE – ATTENTIONPLAY

Attention har under året producerat sju nya filmer. Min Skola-projektet gjorde succéfilmen ”Imorgon ska jag vara normal” som i slutet av 2016 setts av 44 363 personer. Filmen ingår numera i Specialpedagogiska skolmyndighetens (SPSM) studiepaket för lärare.

ADHD på jobbet-projektet har under året satsat stort på filmer. I deras tre filmer får vi träffa Elisabet som är geovetare, Henrik som är kompositör och Michaela som är VD.

Barns Röst-projektet har tagit fram två ritade filmer med främsta målgruppen barn och unga: ”Vad är ADHD?” och ”Vad är ASD?”.

Attentions filmer på Youtube har visats totalt 167 725 gånger, varav de nya filmerna står för 77 414 visningar. AttentionPlay har idag 1135 prenumeranter. Detta är nästan en fördubbling av antalet visningar sedan 2015.

EXTERNT NYHETSREVE

Vi skickar ut vårt nyhetsbrev ungefär en gång i kvartalet till drygt 4 100 prenumeranter. Andelen som öppnar mejlet med brevet för att läsa ligger på ungefär 40 %.

INTERNT NYHETSREVE

Vi skickar ut ett internt nyhetsbrev, Attention-Nytt, för att informera våra läns- och lokalföreningar om vad som sker inom Riksförbundet. Vi skickar det till föreningarnas ordförande som finns angivna i vårt medlemsregister och det finns också att läsa som PDF på vår webbplats. I år har vi gjort 11 nummer av Attention-Nytt.

TRYCKSAKER

De trycksaksproduktioner som vi gjort under året är följande: Attentions Arbetsmarknadsplattform, ADHD på jobbet- En guide till arbetsgivare och medarbetare, Mapp med informationsmaterial om ADHD på jobbet, skriften Du är också viktigast - Om föräldraskap, stress och ASD/Aspergers syndrom, Studievägledning- Du är också viktigast, Studiecirkelhandledning Egen styrka, Studiecirkelhandledning Samhällsguiden och Till slut tar man slut- En socioekonomisk analys av livssituationen för föräldrar till barn med ASD/Aspergers syndrom, Få det att funka i skolan- För dig som är förälder till barn med NPF.

WEBBUTIK

Under 2016 har webbutiken haft 41 765 sidvisningar varav 29 418 unika sidvisningar. Det har under året kommit in 560 beställningar och de i särklass populäraste produkterna har varit våra barnskrifter om diagnoserna ADHD, AST/Asperger och Tourette som sålts i nästan 10 000 exemplar och också är de produkter som gett störst intäkter. Många har under året visat intresse för material om skolan. Det skolmaterial som har sålts mest är ”Så här: Få skolan att funka” som har sålts i 807 exemplar och ” Få det att funka i skolan- för dig som är förälder till barn med NPF” som sålts i 458 exemplar.

TIDNINGEN ATTENTION

Målgruppen för vår medlemstidning Attention är föräldrar och andra anhöriga till barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, vuxna med egna funktionsnedsättningar, samt yrkesverksamma inom området. Grundtanken med det redaktionella innehållet är att ge hopp och personliga exempel på hur man kan ta sig ur olika svårigheter. Vi avser att skriva om lösningar mer än om problem, utan att förringa de hinder som många av våra läsare möter.

Tidningens målsättning är att spegla utvecklingen inom det neuropsykiatriska området. Tidningen tar också upp Attention's intressepolitiska arbete och beskriver förbundets verksamhet runt om i landet.

Tidningen har under 2016 utkommit i fem nummer på 32 sidor. Upplagan är omkring 10 500, men varierar beroende på om vi trycker extra exemplar inför konferenser och andra evenemang. Tidningen finns även att läsa som blädder-pdf på webben. Årets teman har varit fördomar, vardag, kommunikation, på jobbet och eldsjälur.

ARBETSMARKNADSKAMPANJEN "MED ADHD PÅ JOBBET"

Under arbetsmarknadskampanjen engagerade sig lokalföreningarna landet runt. Vi tog fram en mapp innehållande skrifter riktade till arbetsgivare gällande ADHD på jobbet. På ordförandeseminarier i Nynäshamn delades mapparna ut till lokalföreningarna. Med mapparna i högsta hugg uppvaktade de sedan arbetsgivare på sina lokala orter.

För att även visa på att ADHD finns överallt så uppmanade vi personer med ADHD på jobbet att lägga ut bilder på sig själva med texten "Jag har ADHD på jobbet". Den här typen av bilder fick snabbt spridning – i synnerhet på Instagram – och vi fick se bilder på personer med ADHD på massor av olika arbetsplatser.

Det har funnits efterfrågan på mapparna även efter kampanjen avslutats, vilket har gjort att de även finns till försäljning i vår webbutik.

MEDIA OCH OPINIONSBYLDNING

Vi har fått genomslag i media under 2016 i form av tidningsartiklar och medverkande i debatter och diskussioner. Vi har också fått ett antal både egna och gemensamma debattartiklar publicerade under året. Vi deltog på Almedalsveckan där vi höll fem seminarier om att leda medarbetare med ADHD, en tillgängligare skola, barn med NPF på nätet, anhängstöd och en inkluderande idrottsrörelse.

Under året har vi skickat följande sju pressmeddelanden:

- [Stor förvirring kring körkortstintyg, ADHD och autism](#) 13/10
- [Fasthållning ingen lösning på utbrott i klassrummet](#) 29/9
- [Få unga känner sig hjälpta efter möte med psykiatri](#) 23/8
- [Barn med diagnoser mer utsatta än andra på internet](#) 21/4
- [Dyster arbetsituation för personer med NPF](#) 4/4
- [Attention om BO:s rapport: Alla lärare ska ha kunskap om NPF!](#) 23/3
- [Färsk undersökning från Riksförbundet Attention visar: Svårt för personer med ADHD att hitta tid för återhämtning i vardagen](#) 8/2

LOKAL VERKSAMHET

Det lokala arbetet fortsätter att expandera och under året har tre nya föreningar anslutits till riksförbundet, Attention Täby med omnejd, Attention Håbo och Attention Solna-

Sundbyberg. Förbundet har nu totalt 57 lokalföreningar samt två länsföreningar anslutna.

Samverkan inom förbundet har länge varit och är även fortsättningsvis en prioriterad fråga för förbundsstyrelsen som på flera sätt arbetat för att utveckla kontakterna med föreningarna. Som ett led i detta har varje ledamot i förbundsstyrelsen tilldelats ett antal föreningar som man är kontaktperson för. Se förteckning i tabell nedan. Syftet är att varje lokalförening skall ha "sin egen" ledamot att vända sig till för information, vägledning, tips eller att ta upp frågor rörande förbundet.

Kontaktpersonerna har som sin främsta uppgift att ha regelbunden kontakt med föreningarna för att fånga upp eventuella svårigheter och även positiva erfarenheter som sedan rapporteras in till kansliet.

Föreningarnas kontaktpersoner i styrelsen

Ledamot i förbundsstyrelsen	Föreningarnas kontaktperson	Föreningar i län
Anders Noreliusson	Elizabeth Odalen Bjord	Västmanland Dalarna Örebro Östergötland
Maria Christensson-Fröman Eric Donell	Christina Wendin	Värmland Uppsala Södermanland
Miriam Jaakola	Lena Björklund-Olofsson	Norrbottn Västerbotten
Tina Höglund Einar Härdin	Einar Härdin	Västernorrland Gävleborg
Urban Leijon	Marina Eriksson (t.o.m. hösten)	Jämtland Stockholm Gotland
Henrik Ragnevi Madelein Larsson Wollnik	Madelein Larsson Wollnik (t.o.m. oktober)	Västra Götaland Halland
Inger Nilsson	Anita Sjädhall	Blekinge Skåne Kronoberg Jönköping Kalmar

Övrigt stöd till föreningarna

Kansliet har under 2016 fortsatt arbetet med att hålla alla som arbetar för Attention, både personal och förtroendevalda, informerade om det som händer inom förbundet och i

samhället när det gäller våra frågor. På sikt är målet att samla allt gott arbete som görs i lokalföreningarna till ett gemensamt bibliotek av idéer, mallar och goda erfarenheter som alla ska kunna ta del av och använda sig av i sin egen verksamhet.

Ordföranden har också producerat månadsvisa nyhetsbrev för att öka informationen till lokalföreningarna. Kansliet har under 2016 fortsatt arbetet med att hålla alla som arbetar för Attention, både personal och förtroendevalda, informerade om det som händer inom förbundet och i samhället när det gäller våra frågor. På sikt är målet att samla allt gott arbete som görs i lokalföreningarna till ett gemensamt bibliotek av idéer, mallar och goda erfarenheter som alla ska kunna ta del av och använda sig av i sin egen verksamhet.

Förbundet erbjuder lokalföreningarna en möjlighet att ha sin hemsida på förbundets webbplattform med mailadresser gratis. Förbundet erbjuder att skapa en enkel hemsida samt mailadresser kopplade till domännamnet för att hjälpa föreningarna att komma inång. Därefter övergår administrationen av hemsidorna till den lokala föreningen. Många föreningar har valt att gå över till förbundets plattform för att nå en enhetlighet vad gäller färger, loggor och övrig uppbyggnad av hemsidan. Kansliet har ett fortlöpande sponsorsamarbete med Techsoup i samarbete med Microsoft. Techsoup är ett socialt företag, och föreningarna har därmed fått gratis tillgång till programvaror och tjänster av skilda slag.

ORDFÖRANDESEMINARIET

Årets Ordförandeseminarium ägde rum den 1 - 2 oktober i Nynäshamn. Två styrelseledamöter från varje lokal- och länsförening, valberedningen samt förbundets verksamhetsrevisorer var inbjudna. Därtill deltog förbundsstyrelsen och kansliets personal. Totalt deltog 130 personer.

Mötet inleddes med en välkomsthälsning av förbundets ordförande Anki Sandberg. Därefter presenterade sig Ordförandeseminiariets medarrangör, Attentions Nynäshamn. Sedan följdes en uppföljning av verksamhetsplanen och förmiddagen avslutades med att valberedningen presenterade sig och sitt arbete.

Nyheter på årets Ordförandeseminarium var ett Idétorg där föreningarna och förbundet hade möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter av aktiviteter, projekt och andra satsningar nationellt och lokalt.

Dagen fortsatte efter lunch med möjlighet att välja vilket av förbundets projekt man var intresserad av att få mer information om. I parallellseminarier presenterades projekten Min skola, ADHD på jobbet, Barns röst och Idrott för alla. Det gavs två tillfällen att lyssna på projektredovisningarna. Eftermiddagen avslutades med fri tid till nätverkande med planerade eller spontana möten.

Kvällsaktiviteten inleddes med en guidad nostalgitripp till Svenska Nostalgimuseet, Mopedum, som skildrar tidsperioden mellan 1952 och 1979. Efter middagen fick vi avnjuta trion Kvar i fyra som underhöll med sång och Melodikryss.

Dag två var vigd till föreningsarbete i form av workshops där man kunde välja mellan passen: Leda och utveckla en förening, Intressepolitiskt arbete, Projektarbete eller Hur man söker bidrag. Dagen avslutades med reflektioner från workshops och ett stort tack till alla medverkande.

VUXENLÄGER PÅ GREBBESTADS FOLKHÖGSKOLA

Under sex varma somrardagar samlades deltagare och funktionärer i Grebbestad för att genomföra riksförbundets tionde läger för vuxna med egen funktionsnedsättning. Lägret innehöll olika aktiviteter, föreläsningar, utflykter och trevliga kvällsaktiviteter.

Följande föreläsningar stod på programmet:

- Föreläsningar under rubrikerna "Mitt liv med ADHD", intressepolitik, hjälpmedel och OCD
- Filmen "Mommy" visades och handlade om den explosive tonårssonen Steve

På schemat fanns också en guidad tur i Grebbestad, minigolf/bad, ett studiebesök till Vitlycke museum. Deltagarna fick också göra en uppskattad utflykt med båten Donald. Kvällarna avslutades med musikquiz, yatzyturnering, allsång och med den traditionella filmvisningen. Föreläsare och ansvariga för olika aktiviteter var flera av funktionärerna, kompletterade av några särskilt inbjudna föreläsare.

Lägret avslutades med den traditionella räkmiddagen och sedan var det dags att tacka varandra för en rolig och härlig lägervecka. Ett särskilt tack till alla funktionärer som ställde upp och jobbade helt ideellt! Lägerledare var Maria Christensson-Fröman och Elizabeth Odalen-Björd.

NPF-FORUM 2016

NPF-forum arrangeras den 19 – 20 maj 2016. Liksom 2014 ägde forumet rum på Kistamässan i Stockholm. Temat var "Struktur och stöd för personer med NPF". Forumet besöktes av 800 deltagare, varav cirka 250 personer var medlemmar i förbundet. Förberedelserna startade redan i maj 2015, vilket i september resulterade i ett färdigt ramprogram, skapat i samverkan med ett tiotal partners.

I oktober gick information om den utställning, som är kopplad till forumet, ut till blivande utställare. Drygt 80 utställare antog erbjudandet. Utvärderingen visar att såväl deltagare som utställare var mycket nöjda. Information om forumet finns på förbundets hemsida och i en programtidning som lämnades till alla deltagare.

Årets ljus, som delas ut på NPF-forum, tilldelades psykologen och specialisten i neuropsykologi Taina Lehtonen. Priset var ett sätt för oss i Attention att visa vår uppskattning för Tainas arbete riktat till äldre med ADHD. Taina är en verklig pionjär och var först i världen att skriva en avhandling om ADHD hos äldre. Hennes forskning om hur vi åldras med ADHD kommer att ha stor betydelse för kommande generationer.

EKONOMI

Förbundets ekonomi har även i år varit i balans. Även om det är svårt att få resurserna i ett växande förbund att räckta till alla de behov som finns, har styrelsen klarat att prioritera så att det uppstått ett visst överskott.

Våra viktigaste intäktskällor är det statliga bidraget och projektintäkter. Andra intäktskällor är medlemsavgifter, egen försäljning och gåvor.

Våra utgifter består främst av kansli- och personalkostnader, registerhållning, informationsaktiviteter, stöd till lokal verksamhet och konferenser.

För en mer detaljerad redovisning, se den ekonomiska rapporten.

KANSLIET

Kansliet har sina lokaler på Tjurhornsgränd, nära Globen. I lokalerna finns också Attention Utbildning, Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa, NSPH:s kansli och administrationen för Förbundet Hjärnkoll.

Riksförbundet utökade verksamheter har inneburit att arbetet på kansliet också ökat. De ekonomiska resurserna har dock inte räckit till mer än en mindre utökning av personalstyrkan och därför måste uppgifterna fortsatt prioriteras hårt.

PERSONAL

Riksförbundets kansli bestod i slutet av året av följande personer:

Alex Wahlquist, kommunikatör
Anki Sandberg, förbundsordförande
Anette Wedberg, telefonist och administration
Anna Norrman, kanslichef
Annica Nilsson, intressepolitisk ombudsman
Birgitta Engholm, föreningsombudsman
Cecilia Backentorn, kommunikatör
Cecilia Brusewitz, kommunikatör
Eva Hagström, ekonom
Jennifer Blomkvist, administration
Jenny Kindgren, projektledare anhörigstöd
Karin Forsberg, projektledare Min skola
Lena Jonsson, medlemsadministration
Lena Lindahl, projektledare Idrott för alla
Linnéa Rosenberg, projektledare Barns röst
Lovisa Schiller, kommunikatör/grafisk formgivare
Maria Petersson, projektledare ADHD på jobbet

Nina Norén, kommunikatör

RIKSFÖRBUNDETS PROJEKT

Möjligheten att bedriva projekt är viktig för att Attention ska kunna vara med och utveckla ny verksamhet. Genom våra projekt ges möjlighet att fokusera på särskilda frågor och engagera ännu fler medlemmar i våra aktiviteter.

EGEN STYRKA

Det tre-åriga projektet Egen styrka startade i september 2013 med medel från Allmänna Arvsfonden och avslutades september 2016. Projektet har syftat till att identifiera de specifika svårigheter som föräldrar till barn med autismspektrumtillstånd upplever. Projektets samarbetspartners har varit Anhörigstödet i Täby kommun, Aspergercenter i Stockholms läns landsting samt ABF. Under Egen styrkas tredje och sista år har mycket fokus legat på att sprida information om projektresultaten i relevanta sammanhang.

Projektet har bland annat:

- Deltagit i AHR:s Anhörigriksdag i Varberg med infobord och föreläsning.
- Deltagit i NPF–forum med infobord och föreläsning.
- Föreläst på masterutbildningen av socionomer på Stockholms Universitet.
- Utbildat MIND:s volontärer kring Asperger och stress samt om föräldrastress i februari. Föreläsning vid sammanlagt fyra tillfällen.
- Föreläst på Aspergercenters introduktionsutbildning.
- Deltagit i KIND:s konferens ”Fokus på autism” 6 - 8 april med seminarieföreläsning och infobord.
- Avslutat projektet med ett välbesökt Öppet hus i Stockholm där projektet varvade föreläsningar, mingel och materialutdelning.

Utöver de större evenen nämnda ovan så har projektet haft flera metodgenomgångar i kommuner som vill arbeta med målgruppen. Under året som gått har projektets referensgrupp träffats två gånger och diskuterat hur material och insikter kan implementeras i de olika verksamheter som finns representerade i referensgruppen.

Material:

En stor del av året har projektet fokuserat på att färdigställa studiematerial och handledningsmanual till kortkurser riktade till kommuner och lokalföreningar. Tanken med materialet har varit att ge anhörigkonsulenter och andra aktörer ett verktyg att arbeta med föräldragruppen. Sedan har också projektmedarbetarna arbetat med att färdigställa den bok som ska samla erfarenheterna från projektet. Boken – med titeln ”Du är också viktigast” - kommer något försenat ges ut under våren 2017. Innehållet reflekterar över stress, föräldraskap och stress och vilket stöd samhället kan erbjuda föräldragruppen till barn med ASD. Boken är ett försök till svar på många av de frågor projektet har mött i enkäter och föräldraträffar.

Utöver arbetet med boken och studiematerialen så har projektet använt nationalekonomen Ingvar Nilsson för att göra en uträkning på vad bristande stöd till föräldrar kostar samhället i form av sjukskrivningar/kortad arbetstid och ohälsa hos föräldrarna. Hans beräkningar sammanställdes i rapporten ”Till slut tar man slut”. Underlag för beräkningarna är den föräldraenkät som projektet gjorde under det första projektåret. Samtliga material finns tillgängliga i Attentions webbutik men går även att ladda ner som PDF.

Under projektåret har projektet kontinuerligt uppdaterat anhörigportalen som ligger på riksförbundets hemsida och rapporterat om verksamheten på Allmänna arvsfondens projektblogg.

MIN SKOLA

Det treåriga projektet ”Min skola” startade i januari 2014 med medel från Allmänna Arvsfonden. Projektet syftar till att bidra till en mer pedagogiskt tillgänglig skolvärld och att göra elever med NPF mer delaktiga i utvecklingen av sin skolsituation, med elever med NPF i åldern 13-18 år som den primära målgruppen. Vi vill med projektet lyfta fram elevernas egna röster, som inte hörsammas tillräckligt men är så centrala i utvecklingen av skolan.

Projektet har genomfört fyra regionala inspirationsdagar riktade mot skolans yrkesgrupper, där vi presenterat projektet, föreläst om vad det innebär att ha NPF och hur de olika funktionsnedsättningarna tar sig uttryck, samt låtit våra två samarbetskolor Källbrinksskolan och ESS-gymnasiet berätta hur de arbetar för att anpassa och tillgängliggöra undervisningen för elever med NPF. Inspirationsdagarna har genomförts i Stockholm, Malmö, Luleå och Göteborg, och har totalt tagit emot 245 deltagare. Vidare avslutade vi projektet med en spridningskonferens där fokus också låg på inspiration och att sprida kunskap om hur man konkret kan öka tillgängligheten inom skolan. Här deltog 120 personer.

Vi har genomfört seminarier vid olika konferenser och mässor, till exempel under Almedalsveckan och på Skolforum, samt vid Attentions egna konferens NPF-forum. Vid några konferenser och mässor har vi också deltagit med bokbord och montrar, till exempel mötte vi skolledare vid Nordiska skolledarkongressen i Göteborg under våren, och skolkuratorer vid Skolkuratorsdagarna i Halmstad under hösten.

Vi har också genomfört föreläsningkvällar ute i landet tillsammans med några av Attentions lokalföreningar. På detta sätt har vi besökt Sollentuna, Nyköping, Vilhelmina, Täby och Örebro. Här har vi nått ut till både föräldrar, personal på lokala skolor och skolpolitiker. Det har verkat väldigt uppskattat – i Vilhelmina kom 150 personer varav många långväga.

Inför att projektet kommer avslutas till årsskiftet har vi bland annat byggt upp en skolportal på Riksförbundet Attentions hemsida. Den finns att besöka [här](#). Här finns väldigt mycket material från projektet samlat, för både elever, föräldrar och skolans professioner att ta del av. För alla som vill lära sig mer om man kan öka tillgängligheten i skolan för elever med

NPF finns det här mycket information och kunskap.

Under våren producerade vi filmen ”Imorgon ska jag vara normal” där vi lyfter fram några elevers upplevelser från skolan och låter dem berätta hur en bättre skola borde se ut. Filmen finns på Youtube att se [här](#) och kommer ligga kvar även efter projektet precis som projektets övriga filmer. Vid 2016 års slut hade filmen setts mer än 45 000 gånger.

Under sista året har vi också gjort klart ett samtalsmaterial, i första hand riktat mot våra lokalföreningar. Materialet är ett underlag för föräldrträffar, där man vill diskutera situationen i skolan för ens barn som har NPF. Under året har det spridits till Attentions lokalföreningar samt till anhörigkonsulenter som träffar många av Attentions anhöriga och som kan ha stor användning av sådant material i sitt arbete.

Vi har fortsatt samarbetet med de två deltagande skolorna Källbrinksskolan och ESS-Gymnasiet i Stockholmsområdet. Under 2016 har de framför allt medverkat genom att delta som föreläsare vid våra inspirationsdagar och andra föreläsningar. De har också i egen regi tagit emot studiebesök från andra skolor och föreläst i olika sammanhang, och på det sättet spridit projektet ytterligare.

Ett annat viktigt samarbete har varit med Specialpedagogiska Skolmyndigheten (SPSM), som bland annat inkluderat vår film ”Imorgon ska jag vara normal” i sitt studiepaket ”NPF för lärare”, och som bidragit till att sprida projektet till skolor och pedagoger.

BARNS RÖST

”Barns röst” startade i september 2015 och är ett treårigt projekt med medel från Allmänna Arvsfonden. Projektets målgrupp är barn med NPF i åldrarna 10-17 år, och representanter för målgruppen medverkar i projektet. Barns röst arbetar för att barn och ungdomar med NPF ska få ett ökat inflytande över sin egen vård och behandling inom psykiatri och habilitering. Vi utgår från att barn ofta vet bäst själva vad de behöver, och att stöd- att behandlingsinsatser blir mer effektiva om de utformas tillsammans med barnen. Barns röst samarbetar med KIND (Center of Neurodevelopmental Disorders at Karolinska Institutet) och Habilitering och Hälsa vid Stockholms läns landsting. Projektet har även inlett ett informellt samarbete med BUP i Stockholms län.

Under våren 2016 – sista halvan av projektets första år – genomförde Barns röst en webbaserad enkätundersökning som besvarades av 341 personer ur projektet målgrupp. Enkäten visar, precis som tidigare undersökningar, att barn med NPF ofta upplever att de inte är särskilt delaktiga i sin egen vård. Mellan 15 och 25 procent angav att de till exempel inte själva fick berätta hur de mådde, inte kände sig lyssnade på, och inte själva blev direkt tilltalade under sina möten med vården. Över hälften angav att de inte eller oftast inte fick vara med och bestämma vad de skulle prata om på mötena. Enkäten visar också på ett samband mellan att känna sig delaktig och att uppleva sig hjälpt av vården. De som kände sig lyssnade på, direkt tilltalade o s v var också de som tyckte att de hade blivit hjälpta, och tvärtom. Resultatet av enkätundersökningen finns sammanfattad i rapporten ”De borde prata med mig också – barn med NPF och deras upplevelse av inflytande och delaktighet

inom vård och stöd” som går att ladda ner från attention-riks.se.

I juni arrangerade Barns röst ett helglägar för barn med NPF och en medföljande förälder per barn (alla mammor) på Tollare folkhögskola i Nacka utanför Stockholm. Lägre var upplagt så att barnens gjorde olika gruppaktiviteter tillsammans med volontärer från volontärbyrån samt Attention Stockholm, medan mammorna ägnade sig åt självreflektion tillsammans med Attentions anhörigansvariga Jenny Kindgren. Tio barn och tio föräldrar deltog och lägrets upplägg och läget var enormt uppskattat av både barn och föräldrar. Flera av barnen uttryckte att det var skönt att vara i ett sammanhang där de kände sig som alla andra, och mammorna tyckte att det var avstressande att befinna sig bland andra vuxna som ”förstod”.

Hösten 2016 har Barns röst på olika sätt involverat målgruppen i projektet. En expertgrupp bestående av barn med NPF har bildats och haft sitt första möte under november. Barnen fick då ge feedback på projektets webbplats och bidra med idéer till hur den kan förbättras. Kontakt har etablerats med en ung kvinna med ADHD och OCD som vill vara med och föreläsa tillsammans med projektet för att tillföra ”barns röst” i de sammanhangen. Hon har upplevt skillnaden mellan att bli bemött som en ”diagnos” eller som en unik individ inom vården.

Vad gäller kommunikation och utåtriktat arbete så har Barns röst utöver kommande ungdomstidning även arbetat med att skapa och vidareutveckla projektets webbplats ung.attention-riks.se. Det arbetet kommer att fortsätta under nästa kalenderår. Barns röst har vidare skapat två illustrerade kortfilmer om ADHD respektive ASD som finns att se på projektets webbplats och på Attention Play på Youtube. Filmerna har blivit mycket populära och uppskattas av både barn och vuxna. Researcharbetet inför nästa informationsfilm – med fokus på språkstörningar – påbörjades under slutet av 2016. Projektet har också hållit föredrag och visat informationsfilmerna på Attentions ordförandeseminarium, KIND:s NPF-dagar, NPF-forum och Attentions Utbildnings temadag om barn med NPF. Dessutom har projektet medverkat som utställare på ett antal konferenser, däribland BUP-kongressen, NPF-forum och NOBAB:s konferens om delaktighet inom vården.

ADHD PÅ JOBBET

Projektet ADHD på jobbet startade i september 2015 och är ett treårigt projekt med medel från Allmänna Arvsfonden. Samarbetsparters för projektet är Misa AB, en daglig verksamhet med inriktning sysselsättning och arbete, samt RAPP, en rikstäckande ideell arbetsplatsförening för psykologer anställda på Arbetsförmedlingen. Under 2016 har även Arbetsförmedlingen klivit in som en samarbetspart. Viktiga samarbeten och goda relationer har etablerats med till exempel Ledarna, Almega och företag som t ex Telenor, Scandic, MightandDelight, Myrorna mm. Vissa samarbeten har lett till andra förfrågningar om vår medverkan och i april månad deltog vi i Ledarnas seminarium om mångfaldsarbete.

Syftet med projektet är att stärka personer med ADHD i arbetslivet. Målet är att skapa en webbsida där vi samlar information, kunskap samt erfarenheter från personer med egen

erfarenhet av ADHD och arbetslivet. Vår vision är att webbsidan ska vara ett självklart verktyg att använda när man behöver kunskap, information och inspiration.

Projektet har under våren 2016 producerat webbsidan www.adhdpåjobbet.se och en folder som riktar sig till arbetsplatser. På webbsidan kan arbetsgivare hitta information, tips och länkar till andra sidor samt våra filmer om kompositören/egenföretagaren, Vd:n och medarbetaren. Genom webbsidan når vi även ut till personer som har ADHD samt till de olika stödfunktionerna som finns i vårt samhälle t.ex. Arbetsförmedlingen. Projektets filmer kan ses på Youtube och på hemsidan.

I maj månad deltog projektet på NPF-forum med en egen monter, ett seminarium och Lugna zonen som blev väldigt uppskattad av våra besökare. I juli månad medverkade projektet i Almedalen med ett seminarium och en paneldiskussion inför en fullsatt sal. Paneldiskussionen handlade om hur organisationer och ledare inte ska tappa kompetent personal med ADHD. I panelen medverkade med Ledarna, Misa och BonaCordi.

Hösten 2016 startades upp med projektets årliga referensgruppsmöte där projektets referensgrupp, där fick de ta del av den föreslagna projektplanen för det nya projektåret. Under projektets andra projektår ligger fokus på stödfunktionerna och Attentions lokalföreningar, vilket innebär att projektet behöver utveckla fram metodmaterial riktad till dessa målgrupper. Därför anställdes en arbetskonsulent i oktober 2016 som arbetar med detta.

Under september månad samlade vi även våra samarbetspartners för ett uppstartsmöte och för att diskutera hur de kan bidra till projektet. Sedan följde ett intensivt arbete med förberedelser inom kampanjen och ordförandeseminarier. Det intensiva arbetet med kampanjen ”#ADHDPåjobbet” pågick under hela oktober och avslutades med vårt frukostseminarium, ”Hur skapar vi tillsammans hållbara arbetsplatser”? I panelen deltog Sveriges HR-förening, Almega, Arbetsförmedlingen och Omnia Assistans. Projektet har även bidragit med artiklar till Attentiontidningen i samtliga nummer för 2016.

Projektledaren samarbetar med den intressepolitiska ombudsmannen gällande arbetsmarknadsfrågor och där har flera viktiga frågor lyfts in i Attentions intressepolitiska arbete.

STÖD TILL ANHÖRIGA

Attention fick under 2016 fortsatta medel från Socialstyrelsen för att arbeta med anhörigfrågorna. Projektet har under året syftat till att utbilda och inspirera de personer ute i kommunerna som i sitt arbete möter anhöriga till någon närstående med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Vår övertygelse är att vi genom att utbilda dessa personer ute i kommunerna skapar en mycket större möjlighet för vår målgrupp att erhålla det stöd den har rätt till enligt lagen.

Projektet har deltagit på diverse olika konferenser och mässor under året. Projektledaren har också ägnat stor del av tiden med att resa ut till kommuner och utbilda personal. Den främsta målgruppen har varit anhörigkonsulenter och anhörigsamordnare. I många

kommuner har projektledaren samarbetat med anhörigkonsulenterna och anordnat föreläsningar och kortare utbildningar för många andra yrkesgrupper som möter anhöriga på sin arbetsplats t e x LSS-handläggare, boendestödjare, personal i daglig verksamhet, personal från korttidsboenden samt även personal från skola och förskola.

Projektledaren har även samarbetat med Attentions lokala föreningar i de kommuner som besöktes och i flera fall erbjudit öppna föreläsningar på kvällstid för anhöriga.

Under 2016 har projektledaren deltagit på följande konferenser och mässor: Fokus på autism (Stockholm), Föräldraskap och kognitiva svårigheter (Motala), Funka för livet (Växjö), Anhörigriksdagen (Varberg), Studieförbundet Vuxenskolans rikskonferens för personal (Varberg), NPF-forum (Stockholm), Almedalen (Visby), LSS-dagarna (Stockholm), NSPH:s Anhörigkonferens (Stockholm)

Under 2016 har projektledaren genomfört föreläsningar/utbildningar i Stockholm, Malmö, Jönköpings län, Ödeshögs kommun, Gotland, Eskilstuna, Jönköping, Östergötland och norra Smålands län, Haninge, Örebro, Borås, Linköping, Katrineholm.

Projektledaren har samarbetat med följande lokala föreningar i samband med mässor, konferenser eller vid föreläsningar:

- Attention Kronoberg
- Attention Gotland
- Attention Stockholms län
- Attention Malmö
- Attention Eskilstuna-Strängnäs
- Attention Haninge
- Attention Linköping
- Attention KFV-regionen (Katrineholm, Flen, Vingåker)

Under året har projektet informerat om eller inspirerat kring att vara anhörig i till exempel medlemstidningen, nyhetsbrev, hemsida och sociala medier. Projektet har tillsammans med projektet Egen Styrka gjort ett nytryck av Superanhörigbilagan så att den finns att beställa i vår webbutik. Projektet finansierar i slutet av 2016 även filmer kring jul-, påsk och sommarfirande föräldrar och andra anhöriga kommer till tals och berättar om hur de gjort för att förenkla dessa högtider i just deras familj. Projektet finansierar även en mindre broschyr som föräldrar till barn som erhållit en NPF-diagnos kommer att få via BUP. Attention kommer att distribuera dessa broschyrer till olika BUP-mottagningar gratis.

IDROTT FÖR ALLA

Projektet Idrott för alla startade under våren 2016. Det är ett 3-årigt projekt som finansieras med medel ur Allmänna arvsfonden. Målet med projektet är att barn och ungdomar med NPF i högre grad ska kunna delta i idrottsverksamhet och föreningsliv. Den primära målgruppen är barn i åldern 10-16 år. Projektet sker i samarbete med två fokuskommuner, Huddinge och Botkyrka. Projektet har sin grund i den studie som gjordes 2013 av Centrum

för idrottsforskning gällande de utmaningar som barn och ungdomar med NPF möter i sitt idrottande. Studien presenterades i boken ”Dolda utmaningar”.

Under våren bildades referensgruppen med representanter från Stockholmsidrotten, Svenska Hockeyförbundet, Svenska Innebandyförbundet, Attention Huddinge-Botkyrka-Salem, Malmö Högskola, Huddinge kommun, Botkyrka kommun samt idrottsforskare. Projektet Idrott för alla vill skapa samverkansmodeller på kommunal nivå mellan föreningsliv, kommun, lokalförening, skola och idrottsförbund i syfte att skapa anpassad verksamhet för målgruppen. Projektet kommer också arbeta med kunskapsspridning om NPF.

Arbetet under 2016 har främst varit inriktat på att kartlägga de utmaningar som finns för barn och ungdomar inom idrotten. Arbetet har skett genom intervjuer samt genom två enkäter till Attentions medlemmar, en till föräldrar/vårdnadshavare som besvarats av 844 och en till barnen som besvarats av drygt 100 barn. Resultatet av kartläggningen presenteras i rapporten ” Det är viktigare att vara duktig än att ha kul”.

Projektet har också arbetat med att identifiera och sprida goda exempel från föreningslivet samt hitta och sprida förebilder inom idrotten. Vi har gjort reportage hos flera föreningar som presenteras i en folder samt på webben. En Facebooksida har skapats där syftet är att sprida reportage om förebilder och Goda exempel. En föreningsträff med 22 deltagare har genomförts i Huddinge kommun, där flera goda exempel presenterades och Attention utbildning medverkade.

En referensgrupp kring utbildning har haft ett första möte och där innehåll och format på framtida utbildning för idrottsledare har tagits fram, arbetet fortsätter under början av 2017.

Projektet presenterades för nätverket Frihand i Stockholms län den 27 september och på ordförandeseminarier i Nynäshamn den 1 oktober. Den 7 december presenterades projektet för Stockholms stads anställda inom Socialförvaltningen.

Två tematräffar med föräldrar har genomförts hos Attention Nacka-Värmdö och Attention Huddinge-Botkyrka-Salem.

BESÖKSVERKSAMHET

Riksförbundet bedriver sedan 2008 via flera lokalföreningar besöksverksamhet på anstalter och häkten. Besöken syftar till att bryta isoleringen och att tillföra kunskap om neuropsykiatriska funktionshinder och därigenom bidra till ökad självförståelse. Under 2016 har 5 av Attentions lokalföreningar bedrivit besöksverksamhet genom medel från Kriminalvården, och gör ett par besök varje månad. Under året har Attentions besöksgrupper kunnat samlas 2 gånger för fortbildning och erfarenhetsutbyte.

LOKALA PROJEKT

Flera av Attentions lokalföreningar bedriver egna projekt. Dessa redovisas i respektive förenings verksamhetsberättelse.

ATTENTION UTBILDNING

2016 har varit ett år med nya utmaningar då den positiva utvecklingen av antalet kursdeltagare på öppna utbildningar bromsades upp under våren. Orsaken var i första hand att hemsidan hade problem. Under hösten däremot kom antalet kursdeltagare tillbaka till tidigare nivåer. Under året har Attention Utbildning även stått som ansvarig för Riksförbundet Attentions konferens NPF-forum, vilket sker vartannat år. Uppdragsutbildningarna visade även en positiv utveckling under året.

Styrelsen för utbildningsbolaget består som tidigare av ordförande Anki Sandberg samt styrelseledamöterna Stefan Lahti och Ernst Ödmansson. Attention Utbildning hade vid årets utgång fem anställda, Gunilla Simonsson, Marie Adolfsson, Anders Moberg, Pia Trollestad samt Brita Modig. Administrativt stöd ges också i viss mån av riksförbundets kansli.

Inom den öppna kursverksamheten har bolaget under året haft totalt 28 kursdagar, varav 12 st. på våren och 16 st. på hösten. Av de 28 kursdagarna står Grundkursen om NPF för 9 st. tillfällen. I övrigt är det en blandning av kurser med olika teman.

Bolaget har under året samarbetat med lokalföreningar i Umeå, Borlänge, Göteborg, Stockholm, Lindsberg, Växjö, Eskilstuna, Malmö, Linköping och Gävle. Antalet kursdeltagare under 2016 utgjordes under våren av 465 st. och under hösten knappt 800 st.

Under tredje och sista året har Attention Utbildning fortsatt att arbeta med handledning i metoden Case management inom ramen för upphandlingen från Försäkringskassan. Uppdraget avslutas vid årsskiftet. I övrigt har det skett en positiv utveckling av beställningar av uppdragsutbildningar inom samtliga målgrupper. Skolans andel av uppdragsutbildningarna har ökat under året. I övrigt är det som tidigare en blandning av olika typer av uppdragsgivare från kommunens vård och omsorg, landsting, privata vårdföretag, föreningar m.fl. som efterfrågar uppdragsutbildningar. Bolagets egna föreläsare har även föreläst vid flera olika konferenser.

Under 2016 har samarbeten med ett flertal av projekten inom Riksförbundet Attention ägt rum, som Min skola, ADHD på jobbet och Idrott för alla.

För mer information se www.attention-utbildning.se

SAMARBETE MED ANDRA ORGANISATIONER

HANDIKAPPFÖRBUNDEN

Attention ingår sedan 2004 i Handikappförbunden, en paraplyorganisation som består av 39 funktionshinderrörelser. Funktionshinderrörelsen har även bildat samarbetsorgan på kommun- och länsnivå. Handikappförbunden strävar efter att vara funktionshinderrörelsens enade röst mot regering, riksdag och centrala myndigheter. Det övergripande målet är ett samhälle som är öppet för alla, där alla har lika möjlighet att vara delaktiga.

Grundinställningen är att frågor kring funktionshinder både ska betraktas som välfärdspolitiska och som frågor om mänskliga rättigheter samt att de flesta samhällsområden har en funktionsnedsättningsaspekt. Det funktionshinderspolitiska arbetet baseras till stor del på FN:s standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättningar delaktighet och jämlikhet.

Via medlemskapet i Handikappförbunden har Attention kunnat teckna den deltagarolycksfallsförsäkring som erbjuds medlemsorganisationerna via Folksam. Försäkringen innebär att alla medlemmar som drabbas av olycksfall vid verksamhet anordnad av förbundet eller av en lokal- eller länsföreningar kan få ersättning. Ytterligare information om försäkringen, med nummer K66104, ges i första hand av Folksam.

NSPH

Attention är medlem i NSPH, är ett nätverk för fördjupad samverkan mellan 12 organisationer inom psykiatrin. Nätverket bildades våren 2007, har sin bakgrund i och bygger vidare på det samarbete som etablerades under Nationell Psykiatrisamordning 2004-2006. NSPH:s uppdrag är att utveckla metoder för att skapa ökat inflytande för patienter, brukare och anhöriga, såväl på nationell som på lokal och regional nivå. NSPH genomför konferenser och möten för att öka dialogen med beslutsfattare i kommuner och landsting. Via NSPH får Attention möjlighet att påverka det arbete som pågår inom socialdepartementet, SKL, socialstyrelsen och andra nationella myndigheter för att utveckla psykiatrin.

I november beslutade nätverket att ombilda sig till en egen ideell organisation, från att tidigare haft Attention som medelsförvaltare.

FOLKBILDNING

Attention har i flera år arbetat för ett stärkt samarbete med folkbildningen, främst i form av att verka för att våra projekt och föreningar ska använda studiecirkeln som arbetsmetod. Flera studiecirkelar har genomförts i anhörigfrågor.

Under året bytte förbundet studieförbund till Studieförbundet Vuxenskolan (SV). Ett samarbetsavtal tecknades i maj 2016. Det har följts av flera kontakter för att vidareutveckla kontakterna mellan Attention och SV. Samarbetet har även omfattat utbildning för personal och visst projektsamarbete.

Förbundets Vuxenläger hölls på Grebbestad folkhögskola. Några av förbundets projekt har också samverkat med folkhögskolor.

INTERNATIONELLT SAMARBETE

Intresset för internationellt samarbete har alltid varit stort inom Attention, inte minst för att vi känt en trygghet i att kunna luta oss emot den internationella vetenskapen kring neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Attention har genom åren hållit kontakt med föreläsare från USA och Europa med hög kompetens på området. Förbundets

internationella arbete har under 2016 innefattat såväl Norden som Europa.

NORDISKA SAMARBETSGRUPPEN

Attention deltar i den nordiska samarbetsgruppen för ADHD som bildats för erfarenhetsutbyte mellan de nordiska intresseorganisationerna samt för gemensamma aktiviteter. Många av de frågor som diskuteras inom förbunden är likartade och mår väl av att diskuteras gemensamt för att hitta bra lösningar.

Samarbetsgruppen består av två representanter per land, ordförande och kanslichef. I år höll gruppen sitt möte i Stockholm.

ADHD EUROPA

Sedan några år finns det en europeisk samarbetsorganisation med namnet ADHD Europa, som Attention är medlem i. Förberedelserna har skett via aktivt nätverksarbete där Attention varit en av cirka 20 deltagande organisationer. Målen för ADHD Europa är att:

- Förbättra livskvaliteten för personer och familjer med ADHD
- Stärka personer med ADHD och deras familjer så att det kan ta vara på sina rättigheter och möjligheter fullt ut

Målen ska uppnås via insatser för att öka kunskapen och medvetenheten om funktionsnedsättningen i samhället. Informationen ska vara av hög kvalitet och baseras på forskning och evidensbaserade metoder. Det ingår också i planerna att rikta sig till politiker och opinionsbildare för att få fram europeiska riktlinjer och vårdprogram. Problemet är att insatserna kräver ekonomiska och mänskliga resurser, som det råder brist på.

Årets möte hölls i Bryssel den 26-28 februari. För ytterligare information, se www.adhdeurope.eu

MYRIGHT

Attention har sedan 2008 varit medlem MyRight (tidigare kallat Shia), som är Funktionshinderrörelsens organisation för internationellt utvecklingssamarbete.

Verksamheten syftar till:

- att stödja medlemsorganisationernas utvecklingssamarbete i utvecklingsländer för att förbättra levnadsvillkoren och stärka möjligheterna för människor med funktionsnedsättning att bilda och utveckla egna organisationer samt
- att genom opinionsbildnings- och påverkansarbete förmedla sina erfarenheter och kunskaper till nationella och internationella organ.

I och med att Attentions projekt i Sri Lanka avslutades 2014, har vi övergått från medlemsorganisation till stödmedlem.

SLUTORD

Det har varit ett intensivt och spännande år där många har varit aktiva och fått möjlighet att göra nya erfarenheter. Det bestående intrycket är dock att det fortfarande finns så otroligt

mycket kvar att göra för att våra grupper ska få det stöd de behöver.

Vårt eget arbete inom Attention har stärkts av att så många nya frivilligt har velat engagera sig och blivit delaktiga i förbundets arbete. Alla insatser, stora som små, på alla nivåer är viktiga för att Attention ska bli den kraft som vi vill ha det till. Förbundsstyrelsen har strävat efter att på olika sätt stärka samarbetsandan i förbundet. Glädjande nog får vi många bevis för att det går åt rätt håll och att Attention därmed fungerar allt bättre.

Riksförbundets styrelse vill med denna verksamhetsberättelse framföra ett stort och varmt tack till alla runt om i landet som med stor iver och entusiasm bidragit till förbundets utveckling och som i hög grad stimulerat oss i vårt arbete.

BILAGA 1 VERKSAMHETSPLAN 2015 - 2016

För att vi ska bli effektivare och arbeta mer samordnat lokalt, regionalt och centralt föreslås en förenklad verksamhetsplan som totalt består av sex fokusområden, se nedan. Vad som gjorts under 2015 framgår av verksamhetsberättelsen.

<i>Delområde</i>	<i>Prioriteringar</i>	<i>Planerade aktiviteter</i>
1. Vård och stöd	<p>Arbeta för en god och rättvis tillgång till vård, stöd, anpassning och hjälpmedel för personer med egen funktionsnedsättning och deras anhöriga.</p> <p>Insatserna ska ha hög kvalitet och sättas in tidigt för att motverka negativa konsekvenser av funktionsnedsättningen.</p> <p>Verka för minskade väntetider till utredning och bättre stöd efter diagnos.</p> <p>Underlätta och avlasta anhöriga genom kunskapshöjning hos de anställda inom hälso- och sjukvård samt omsorg och socialtjänst, internt utvecklingsarbete och erfarenhetsutbyte inom förbundet och mellan yrkesverksamma.</p> <p>Motverka överskuldssättning och verka för insatser mot spelberoende.</p>	<p>Aktivt medverka i Socialstyrelsens arbete med att ta fram och implementera ett nationellt kunskapsstöd för personer med ADHD och autismspektrumtillstånd.</p> <p>Bedriva opinionsbildning via media och politikerkontakter.</p> <p>Bedriva projekt riktat mot våra målgrupper.</p> <p>Ordna seminarier och inspirationsdagar om anhörigstöd och genomföra studiecirkel för anhöriga.</p> <p>Samverka med NSPH (Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa) och Nka (Nationellt kompetenscentrum anhöriga) för att stärka vårt inflytande i inom vård och omsorg.</p> <p>Verka för våra medlemsgruppers rätt till ett samordnat stöd.</p>

<i>Delområde</i>	<i>Prioriteringar</i>	<i>Planerade aktiviteter</i>
2. Arbete och egen försörjning	Arbeta för att fler personer med NPF ska få möjlighet till jobb/praktikplats med individuellt anpassade åtgärder samt trygga socialförsäkringar för dem som behöver ekonomiskt stöd.	Via våra projekt och vårt intressepolitiska arbete få fler att se vinster och vilja anställa personer med NPF. Delta i utveckling av modeller för anpassade stödinsatser via olika projekt. Via samverkan med NSPH och Handikappförbunden driva frågor om trygga, rättvisa och tydliga socialförsäkringar.
3. En skola för alla	Arbeta för en bra, trygg och säker skola där alla elever har möjlighet att lyckas. Verka för en bättre samverkan mellan föräldrar och elever respektive skola och elevhälsa.	Samverka med departement, myndigheter och andra organisationer för att påverka och driva på genomförandet av en anpassad pedagogik och miljö, så att elever med NPF kan få en fungerande skolgång. Via vårt skolprojekt lyfta fram elevernas egna strategier, samt sprida dessa goda exempel. Medverka i brukarråd och andra grupper inom relevanta myndigheter (Skolverket, SPSM och Skolinspektionen). Under 2015 göra en uppföljning på skolenkäten samt att initiera en samordnad satsning på skolfrågor i samband med skolstarten.
4. Ökat inflytande och stopp för diskriminering	Arbeta för stärkt inflytande på vård, stöd och insatser samt åtgärder mot diskriminering av personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga.	Ta vara på samarbetet inom NSPH, genom att delta i studiesatsningen ”Med starkare röst” och projektet ”Din Rätt”. Öka vår egen kunskap om diskrimineringsfrågor.

<i>Delområde</i>	<i>Prioriteringar</i>	<i>Planerade aktiviteter</i>
		Använda FN-stadgan för att förbättra bemötandet.
5. Informations- och kunskapsspridning	Verka för ökad kunskap, respekt och förståelse i samhället för våra målgrupper (personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och deras anhöriga). Särskilt viktigt är att nå ut till lärare, specialpedagoger, socialtjänsten och handläggare på Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.	Anordna konferenser, seminarier, NPF-forum, föreläsningar och andra utåtriktade verksamheter. Kontinuerligt förbättra våra informationskanaler och förbundets profil.
6. Utveckla det interna arbetet inom förbundet	Stärka arbetet i de lokala föreningarna samt stödja bildande av nya föreningar. Värna om en god gemenskap och kommunikation inom förbundet. Insatser för att stärka förbundets och föreningarnas ekonomi. Fortsatt fokus på medlemsrekrytering.	Anordna utbildningar och konferenser för föreningarnas styrelser. Lyfta fram studiecirkeln som arbetsform i det medlemsnära arbetet. Använda rådgivande gruppen som en resurs för föreningarna som av olika anledningar kommer i obalans. Vidareutveckla dialogen mellan kontaktpersoner över landet finns som en kontakt mellan kansliet och föreningarna. Främja samverkan mellan Attentions lokalföreningar och de projekt och satsningar vi bedriver runt om i landet, t ex på ordförandemötet. Höstens ordförandekonferens m.fl. möten under året.

<i>Delområde</i>	<i>Prioriteringar</i>	<i>Planerade aktiviteter</i>
		<p>Utreda möjligheten till en pilotutbildning i intressepolitiskt arbete för lokalföreningarnas styrelser.</p> <p>Uppnå 15 000 medlemmar i samband med att förbundet fyller 15 år 2015.</p>

BILAGA 2 FÖRKORTNINGAR

AA	Allmänna Arvsfonden
ADHD	Attention Deficit Hyperactivity Disorder
AHR	Anhörigas Riksförbund
AS	Aspergers syndrom
ASD	Autism Spectrum Disorder
BUP	Barn- och ungdomspsykiatri
BUSA	Nationellt kvalitetsregister för behandlingsuppföljning av ADHD
DO	Diskrimineringsombudsmannen
FN	Förenta Nationerna
HabQ	Nationellt kvalitetsregister för habilitering
KIND	Center of Neurodevelopmental Disorders at Karolinska Institutet
MFD	Myndigheten för delaktighet
Misa	Metodutveckling, Individuellt stöd, Samhällsdeltagande och arbetstagande
Nka	Nationellt kompetenscentrum anhöriga
NPF	Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar
NSPH	Nationell samverkan för psykisk hälsa
NVB	Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet
PRIO	Regeringens samordningsplan för psykisk ohälsa
RAPPA	Rikstäckande Arbetsplatsförening för Psykologer inom Arbetsförmedlingen
RAR	Rådet för arbetslivsrehabilitering
SIUS	Särskilt introduktions- och uppföljningsstöd
SKL	Sveriges kommuner och Landsting
SPSM	Specialpedagogiska Skolmyndigheten
SVT	Sveriges Television
SV	Studieförbundet Vuxenskolan
TS	Tourette Syndrom